

III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

ХУДОЖНЬО-
ГРАФІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ДИЗАЙНУ

23-24 КВІТНЯ 2026 Р.
м. Одеса, Україна

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
художньо-графічний факультет
кафедра професійної освіти та дизайну**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ
ТА МИСТЕЦТВІ»**

23-24 квітня 2026 р.

Одеса, 2026

УДК: 378:[37+7]:001.895

I-66

DOI: 10.5281/zenodo.21358452

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25.06.2026 р.)

Рецензенти:

Бредньова Віра Петрівна, кандидат технічних наук, професор кафедри
нарисної геометрії та інженерної графіки Одеської державної академії
будівництва та архітектури;

Бартенєва Ірина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

I-66 Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві : матеріали III Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса,
23-24 квітня 2026 року. Одеса: Університет Ушинського, 2026. 301 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
конференції «Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві», яка відбулася у
Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» 23–24 квітня 2026 року. Матеріали
конференції відображають науково-дослідницькі та методично орієнтовані
підходи, а також сучасні тенденції використання інновацій і висвітлюють
актуальні проблеми освіти, дизайну та мистецтва в контексті сьогодення.

Збірник призначений для науковців (докторантів, аспірантів),
здобувачів вищої освіти вітчизняних і зарубіжних закладів, педагогічних
працівників різних типів освітніх установ, а також художників, дизайнерів і
представників творчих індустрій.

Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності в
текстах доповідей несуть їх автори.

© Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», 2026

© Колектив авторів, 2026

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

23-24 квітня 2026 р.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Штайнер Тетяна Віталіївна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Заступник голови:

Лісогор Алла Вікторівна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Відповідальний секретар конференції:

Шедіна Світлана Віталіївна – викладачка-стажистка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Твердохлібова Яніна Миколаївна – виконувачка обов'язків деканки художньо-графічного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Усов Валентин Валентинович – завідувач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор фізико-математичних наук, професор;

Колесова Олена Анатоліївна – кандидатка філософських наук, старша викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Кібіч Денис Олександрович – доктор філософії, викладач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Страутман Лінда Леонідівна – асистентка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Орос І. В. СУЧАСНА ДРУКОВАНА ГРАФІКА: ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ КНИЖКОВОГО ЗНАКА (ЕКСЛІБРИСА)	245
Салфетенко Ю. О., Котова О. О. ІМЕРСИВНІ МЕТОДИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ПЕЙЗАЖНОГО ЖИВОПИСУ	248
Самеляк Є. І., Пономаренко М. В. КВІТКОВІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ АЛЛИ ГОРСЬКОЇ: ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО РІШЕННЯ	255
Соловійова К. О., Колесова О. А. ВІЗУАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЮВЕЛІРНИХ БРЕНДІВ: ВІД ТРАДИЦІЇ ДО СУЧАСНОСТІ	260
Тарасенко А. А. ЕВОЛЮЦІЯ АЛЬБОМНОГО ВИДАННЯ: СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО МИСТЕЦТВОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ ТА ЦИФРОВОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ	264
Твердохлібова Я. М. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ-ПЕДАГОГІВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	270
Романов А. А., Пономаренко М. В., Богайчук Л. Р. КВІТИ ТА ПТАХИ ЯК МОТИВ ДЕКОРУВАННЯ ОДЯГУ	273
Рудой В. В. КЕРАМІКА МАЛИХ ФОРМ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАТИКИ	279
Фещенко Я. Я., Носенко А. І. ОБРАЗ ЛЮДИНИ У ХУДОЖНЬОМУ ТКАЦТВІ: ІСТОРИЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА СПЕЦИФІКА ХУДОЖНЬОГО РІШЕННЯ	282
Шевела М. В., Котова О. О. СТВОРЕННЯ ТЕАТРАЛЬНОГО ОБРАЗУ В ПОРТРЕТІ ЗАСОБАМИ ЖИВОПИСУ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	289
Юренко А. С., Щербакова Л. А. ХУДОЖНІЙ РОЗПИС НА СКЛІ: ЕВОЛЮЦІЯ ТА РОЗВИТОК У МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРІ	295

КВІТИ ТА ПТАХИ ЯК МОТИВ ДЕКОРУВАННЯ ОДЯГУ

Романов Андрій Анатолійович

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
художньо-графічного факультету Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

Пономаренко Марина Валентинівна

*науковий керівник: доцент кафедри образотворчого мистецтва
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

Богайчук Людмила Романівна

*науковий керівник: старший викладач кафедри теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки,
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

Ключові слова: *Птахи, квіти, haute-couture, японізм, шинуазрі, кімоно*

Мода *haute-couture* базується на ідеях та техніках, які використовували художники, закрійники та шевці від започаткування модних будинків (II пол. XIX ст.) до наших днів. Відтоді одяг *haute couture* набув статусу високого мистецтва, а кожна річ, створена кутюр'є – авторський підпис. Однак і до сьогодні для багатьох художників високої моди джерелом натхнення є автентичний одяг різних культур та епох: силует, крій, оздоблення, тип орнаменту, тощо. Змінюючись з часом, певні риси залишаються стійкими. Наприклад – мотив орнаменту «квіти та птахи», який потрапив до європейської культури з азійської та зберігає популярність до сьогодні.

Вплив азійського одягу на європейську моду досліджували культурологи, мистецтвознавці, фахівці з історичного костюма у широких рамках такого явища, як орієнталізм. Це національні традиції, символізм та інші аспекти. Наприклад, Марні Фогг (Великобританія), медіа-консультант з індустрії моди та лектор з візуальних досліджень та культури моди в Ноттінгемському

університеті, у своїх книгах описує японський стиль та стиль шинуазрі в європейському одязі та його вплив на сучасних модельєрів. Низка авторів Кіотського інституту костюма досліджує його колекцію одягу і як японське кімоно трансформувалося в європейську моду кінця 19-го – початку 20-го століття. Фукаї Акіко, яка навчалася в університетах Отаномідзу та Сорбонні, почесний куратор Кіотського інституту костюма, історик європейської моди, пише у своїх статтях та книгах про зв'язок між модою та мистецтвом та сприйняття європейцями японської естетики. Особливу увагу вона надає конструктивному впливу кімоно на західний одяг.

Наукова новизна даної роботи полягає в тому, що в ній досліджується досить вузький аспект – східні мотиви квітів та птахів у західноєвропейському одязі, їх вплив на творчість провідних європейських модельєрів з кінця 19 століття до сьогодні. Ця тема здається дуже актуальною, враховуючи вплив східної моди на європейську, що не припиняється.

Мета дослідження: проаналізувати, як впливав національний одяг Японії та Китаю на європейський і як цей вплив трансформувався з часом, систематизувати та порівняти колекції європейських кутюр'є, виконаних у східному стилі з використанням мотивів птахів та квітів, встановити, чи подібні роботи є тенденцією чи окремими моментами в історії моди.

Тема квітів та птахів дуже важлива у культурі Китаю та Японії. У китайському живописі існує жанр Хуаняо-хуа, «картини квітів та птахів». Охоплює також комах, риб, домашніх тварин, дерева та інші аспекти природи. У Японії той самий жанр називається катега, власне «квіти та птиці», решта живих істот віднесена до додаткових категорій. Оскільки мистецтво живопису в китайців і японців помітно знаходить свій відбиток у одязі, ці мотиви дуже поширені й у традиційної моди. Більше того, техніка юзенського живопису часто використовувалася в розписі тканин кімоно.

Перша поява східних тканин та одягу в Європі відбулася наприкінці 17 століття завдяки голландській Ост-Індській компанії. Вона привозила індійські, китайські та інші тканини. Тоді ж були завезені перші кімоно як чоловічий домашній костюм, вони називалися *Jarponse rok*. А у другій половині XIX Європу та Сполучені Штати охопила справжня «япономанія», з'явився стиль, який назвали «японізм».

На початку 20 століття ситуація змінилася. Можна припустити – завдяки таким дизайнерам, як Іда Такасіма та Міцукоші, які намагалися завоювати європейський ринок. Вони постачали домашній одяг та театральні манто в японському стилі. Ці манто сильно відрізнялися за стилем від жорсткого s-образного силуету, що панував у моді в перші роки століття. І тут ми вже можемо відстежувати композиції з рослинами та птахами, характерні для святкових зразків японського одягу.

У 20-ті роки захоплення сходом не закінчилося, але принесло спрощення крою. «Дизайнери-новатори, такі як Віонне і Пуаре, звернули увагу на конструкцію кімоно прямого крою, і в 1920-х роках у моді увійшли циліндричні конструкції, що складаються з прямих ліній, отриманих за допомогою зшитих між собою шматочків прямокутної форми. Таким чином, кімоно вийшло за межі привабливої, але поверхневої моди на екзотику.

Східний вплив не зник із моди після 20-х років. Це доводять численні колекції майстрів haute couture. Джон Галліано у 1998 році створює колекцію для Будинку Діора, в якій він цитує Поля Пуаре та квіткові мотиви Японії. Він створив зовсім іншу за стилем колекцію осінь-зима 1994 – образ гейші в елегантному короткому кімоно з квітковим орнаментом. Для весняно-літньої колекції 2018 року будинку Maison Margiela Гальяно пошив чоловіче пальто зі старовинного пояса обі.

Японські мотиви та силуети можна бачити в колекціях Valentino 2014 та 2020 pp., Gucci 2015 та 2016/17 pp., Ralph & Russo осінь-зима 2020.

Фукакі Акіко відзначає роботи голландського дизайнера Айріс ван Херпен, створені на стику традицій та нових технологій. Модельєр співпрацює із передовим японським виробником текстилю.

Американський будинок Том Браун також використав японські мотиви. У весняно-літній колекції 2016-го присутній чоловічий діловий костюм на основі дизайну кімоно, в якому строгість класичної трійки поєднується з легкою мішкуватістю піджака та принтами хризантем у поп-стилі. Thom Browne осінь-зима 2025 виглядає як продовження теми, тут паперові птахи в клітинах на показі чекають на свободу, але приходять «орнітологи» в замшевих піджаках. Багато тканин у клітину, аплікації птахів-сучасна інтерпретація японської моди.

Японські птахи та квіти присутні також у колекціях аксесуарів. Так, черевики Крістіана Лубутена для осінньо-зимової колекції текстилю 2017 року прикрашені журавлями, бамбуком та квітами сливи.

Очевидно, важливий вплив на підтримку інтересу до східної моди надали кутюр'є японського походження. Кендзо, Ісей Міякі, але перш за все Едзі Ямомото та Рей Кавакубо. Вони багато експериментували з формою та їх цитування японської моди виглядає як сучасне прочитання її.

З китайських модельєрів слід згадати Гуо Пей, яку називають «китайською Шанель». Вона – єдиний китайський дизайнер, який входить до паризької Федерації високої моди. (Chambre Syndicale de la Haute Couture).

Необхідно згадати деяких українських дизайнерів, хоча вони і не входять до синдикату високої моди, але тема, що цікавить у нас, проглядається і в них. Цікавими в цьому плані є колекції Лілії Пустовіт, особливо 2015 року. Тут принти листя київських каштанів поєднуються з кроєм у японському стилі. А в деяких моделях весни-літа 2024 року присутні і пташки. У колекції «Птахи та квіти» NymphDresses 2022 року розробляється китайська тема, є посилання на китайську порцеляну. Бренд Obiimu у 2025 р. розробив колекцію платків на підтримку червонокнижних птахів разом із Товариством охорони птахів.

Іл. 1. Учікаке (Uchikake), верхнє кімоно знатних жінок, одягнене без пояса з особливих випадків або на офіційні заходи, прикрашене птахом Фенікс, квітами павлової та півонії. розмір 124 см по рукавах, 155 см за довжиною. 1930-ти.

Іл. 2. Черевики від Крістіана Лубутена, колекція осінь-зима 2017 (© Кіотський інститут костюма)

Іл. 3. Колекція Fall/Winter 2025 (Thom Browne). Нью-Йорк, США. URL: https://www.thombrowne.com/en-eu/blogs/archive/fall-2025-collection?utm_source=chatgpt.com

Висновки. В результаті дослідження встановлено, що азіатська культура дуже вплинула на розвиток європейської високої моди. Було знайдено та вивчено велику кількість колекцій у японському та китайському стилі. Причому розглядалися лише колекції, у яких використовувався мотив «птиці та квіти». "Японізм" не був якимось статичним явищем. Він змінювався від запозичення

тканин, потім копіювання форми та декору, і до переосмислення на кшталт сучасності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колекція Fall/Winter 2025 (Thom Browne). Нью-Йорк. США.
URL: https://www.thombrowne.com/en-eu/blogs/archive/fall-2025-collection?utm_source=chatgpt.com
2. Marnie Fogg. Fashion: The Whole Story. London: Thames & Hudson, 2020. 576 p.
3. Marnie Fogg. 100 Ideas That Changed Fashion Forever. London: Goodman, 2015. 256 p.
4. Charlotte Seeling. Mode. Das Jahrhundert der Designer. 1900-1999. Cologne: Könnemann Verlagsgesellschaft mbH, 1999. 655 p.
5. Kyoto Costume Institute: Fashion History from the 18th to the 20th Century. Taschen, 2016. 648 p.
6. Лай Юеге. Образ і символ квітки у мистецтві Китаю та Європи: дис. ... доктора філософії: 023 – образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Одеса: ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2020. 394 с.
7. An Introduction to Traditional Chinese Clothing. URL: <https://studycli.org/chinese-culture/traditional-chinese-clothing/>